

På spåren efter ett helgon

Kristi efterföljd i vardagen – Den detaljerade biografien av Vazquez de Prada försöker förklara vem Josemaría Escrivá verkligen var.

2008-08-14

Würzburg (Deutsche Tagespost 12.07.2008) – I själva verket är det enkelt: Vad som skulle utmärka de kristna, har deras namngivare förkunnat i "saligprisningarna." Enligt dessa kan de kallas saliga, som stiftar fred, söker rättfärdighet och

visar barmhärtighet. En småsak är det säkert inte och en självklarhet absolut inte. Människor, som konsekvent sökte att gå dessa vägar, kallades enligt kyrklig uppfattning därför för saliga och heliga. Den som får denna beteckning postumt sätts grundligt under luppen – liv och handling är nu hädanefter offentliga.

Josemaría Escrivá, grundaren av Opus Dei, är ett helgon. Påven Johannes II helgonförklarade den spanske prästen 2002. Vem är denne man, som levde mellan 1902 och 1975 och för 80 år sedan grundade en institution, som idag är verksam i stora delar av världen, vars verksamhet i allmänhet blir erkänd och uppskattad; ett "Guds Verk", som åtskilliga samtida starkt tog avstånd ifrån, som ofta underställs helt världsliga intressen och som 2006 muterades till en äventyrlig cineastisk Hollywoodinterpretation av ondskan?

Verket utbredde sig ovanligt snabbt

Ett detaljerat svar ger Andrés Vazquez de Prada. Den spanske diplomaten, historiken och publicisten har skrivit en omfattande biografi över sin landsman. På Adams-Verlag i Köln har det mer än 2000 sidor digra verket av den år 2005 avlidne författaren nu utkommit komplett på tyska. Sedan några dagar finns det tredje, avslutande bandet utgivet: "Der Gründer des Opus Dei Josemaría Escrivá. Die römischen Jahre."

På mer än 700 sidor behandlar boken den tid, som Escrivá tillbringade i Rom. Minutiöst berättar de Prada om åren 1946 till 1949, som Opus Deis grundare dels levde i Italien, dels i Spanien; och han skildrar tiden från och med 1949, året för den slutgiltiga flyttningen. Till sin död 1975 bodde grundaren framdeles i Rom. Hade

han använt åren omedelbart efter det spanska inbördeskriget till att utbreda Opus Dei, av många helt enkelt kallat Verket, på den iberiska halvön, så inriktade han sig nu på en världsvid utbredning.

Hundratala unga kvinnor och män hade anslutit sig till Escrivá, begeistrade av hans grundövertygelse, att var och en kan söka och finna Kristus i vardagen; att den kristna tron skall prägla familjen, yrkesverksamheten och fritiden; att ett liv utifrån tron, ett liv med Kristus för till lyckan. Escrivá skickar dem till alla fem kontinenter. Verket utbreder sig ytterligare mycket snabbt, följt av finansiella bekymmer, av missunnsamhet och avundsjuka, men kyrkorättsligt godkänt.

Vazquez de Prada skisserar Josemaría Escrivá som en man, som utmärktes av tre saker: en inte alltför

sviktande tro på att vara kallad av Gud och att förverkliga Guds Verk på jorden; hoppet, ja övertygelsen om, att hans personliga lycka består i den konkreta, vardagliga efterföljden i Kristus. Bönen och eukaristin är i helgonets liv också fasta hållpunkter. Hans uttalande, att bara en i frihet och ständigt på nytt bejakad kallelse får personligheten att mogna och leder till lycka, är påfallande. Fastän Josemaría Escrivá fordrade mycket av medlemmarna i Opus Dei, kvinnor som män, som till exempel att avstå från såväl yrkesmässiga som privata intressen, var han främmande för varje slags tvång.

Och trots detta mötte han motstånd, upplevde avståndstagande, personliga förolämpningar, ja, förföljelse. Det som börjat i Spanien, fortsatte i början av femtiotalet i Italien. Författaren: »Bittra erfarenheter i fråga om avståndstagande och protester under

årens lopp lät grundaren inte utan en viss humor upprepa, att helgon upplevs som obekväma: "Jag tänker ofta, att Gud, vår Herre, också har roligt åt oss: Han får oss att önska att bli heliga ... och se där, helgonen var alltid eller nästan alltid bråkstakar ... obekväma, tjurskalliga."»

Eftersom Escrivá var övertygad om sin kallelse, var han beslutsam i allt som rörde Opus Deis fortlevnad. Han betraktade sig själv som syndare, inte som ett helgon, enligt Vazquez de Prada. Han skriver: »För att föredömligt kunna leva i Opus Deis anda, bad han Gud, att inte låta honom undvara den vanliga försynen, som han ansåg tillräckligt utomordentlig, och inte ta hänsyn till hans barns kamp om helighet liksom hans egen. För dem skulle det inte gälla, att det behövs två helgon för att stå ut med ett.»

Tillkännagivandet om det andra Vatikankonciliet genom Johannes XXIII välkomnade Josemaría Escrivá. Hans förste efterföljare för Opus Dei, Alvaro del Portillo, deltog aktivt i konciliet. De församlade skulle i sina dokument ta upp väsentliga aspekter i Escrivás förkunnelse om lekmännens värde och uppgift i världen och i kyrkan. Däremot kom inte alla förhoppningar, som var knutna till kyrkans uppbrott in i en ny tid, att förverkligas. En och annan utveckling, i synnerhet ett växande avståndstagande från tron i samhälle och kyrka, smärtade den helige Josemaría.

Hårdnackade klichéer kan bli kraftlösa

Outtröttligt predikade han om att låta det kristna livet bli fruktbart i vardagen; han uppmuntrade kristna, att över allt i världen ta initiativ och var bekymrad över den inre, också

kyrkorättsliga ställningen för Opus Dei. Konciliet hade bara öppnat för en adekvat juristisk approbation för verket som personalprelatur. Escrivá själv skulle tyvärr inte få uppleva denna slutgiltiga rättsliga ställning. Först under Alvaro del Portillo blev Opus Dei efter en inomkyrklig prövning och stort bifall i biskopskollegiet 1982 personalprelatur.

Också under sina sista levnadsår var Escrivá hängiven i att förkunna tron på Jesus Kristus. För att nå så många människor som möjligt reste han kort före sin död genom Europa och Amerika, talade och predikade för tusenden. Även dessa år beskriver Vazquez de Prada. Fastän han bjuder på många detaljer ur Escrivás liv, verkar hans biografi aldrig långtråkig. Tvärtom: Just denna precision kunde bidra till, att de tills idag hårdnackat fasthållna

klichéerna om Josemaría Escrivá och Opus Dei förlorar sin kraft.

NB: De tre volymerna är utgivna på engelska (länkarna här nere leder till Folkungaböckers information):

The Founder of Opus Dei. The Life of Josemaría Escrivá

Volume I: *The early years*

Volume II: *God and daring*

Volume III: *The Divine Ways on Earth*

Reinhard Backes // Deutsche Tagespost

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad
från <https://opusdei.org/sv-se/article/pa-sparen-efter-ett-helgon/> (2026-03-04)